

**UCHWAŁA NR XLVII/1099/14
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 26 marca 2014 r.

w sprawie przyjęcia Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach na lata 2014-2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 58 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013, poz. 182 z późn. zm.).

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć Program Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach na lata 2014-2015, który jest elementem projektu systemowego „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązać Prezydenta Miasta Katowice do wdrożenia wyżej wymienionego programu i złożenia sprawozdań z jego realizacji w terminach odpowiednio do 28 lutego 2015 r. i 31 sierpnia 2015 r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Jerzy Forajter

KATOWICE
dla odmiany

Załącznik do Uchwały Nr XLVII/1099/14

Rady Miasta Katowice

z dnia 26 marca 2014 r.

Program Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach

realizowany w latach 2014-15, w ramach Projektu „Damy Radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII: Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.1: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, przyjętego Uchwałą Rady Miasta Katowice nr XLII/1006/13 z dnia 27 listopada 2013 roku.

I. Tytuł programu.

PROGRAM CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ W SZOPIENICACH (PCAL Szopienice)

II. Lokalizacja.

Program realizowany będzie na terenie dzielnicy SZOPIENICE w pomieszczeniach MOPS – w salach szkoleniowych i pomieszczeniach biurowych zlokalizowanych w budynku przy ul. Krakowskiej 138 oraz w pomieszczeniach udostępnianych przez podwykonawców, współorganizatorów i partnerów ze środowiska lokalnego, współpracujących przy realizacji projektu.

III. Diagnoza - uzasadnienie Programu

Szopienice są jedną z trudniejszych dzielnic Katowic ze względu na nagromadzenie problemów społecznych, co potwierdzają badania problemów społecznych przeprowadzone na terenie miasta Katowice pn. „*Struktura problemów społecznych w dzielnicach miasta Katowice według danych instytucjonalnych*”¹. Badania te wskazują również na największą ilość osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na tle innych dzielnic. Dotychczasowa realizacja Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach uzasadnia potrzebę kontynuacji działań ukierunkowanych na aktywizację i integrację mieszkańców Szopienic, w tym między innymi osób młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Młodzież w Szopienicach, ze względu na środowisko w jakim żyje, jest szczególnie zagrożona wykluczeniem społecznym. Dlatego ważna jest aktywizacja młodzieży i stwarzanie im odpowiednich warunków do rozwoju i nabywania umiejętności społecznych przydatnych potem w dorosłym życiu. Jedną ze skutecznych form aktywizacji i integracji młodzieży jest wolontariat. Z dotychczasowej współpracy z młodzieżą w Szopienicach oraz rozeznania ich potrzeb wynika, że duża grupa osób jest zainteresowana tą formą współpracy. Planuje się więc prowadzenie w dalszym ciągu Klubu Wolontariusza. Młodzież podejmująca współpracę w ramach wolontariatu uczy się współpracy w grupie, rozwija umiejętności komunikacyjne, uczy się rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny. Wolontariat jest dla młodych ludzi pozytywną formą spędzania czasu wolnego. W Szopienicach istnieje również potrzeba kontynuacji działań animacyjnych, które będą pobudzały mieszkańców do podejmowania różnego rodzaju inicjatyw oraz tworzenia różnych grup, w tym samopomocowych. Istnieje również potrzeba kształtowania postaw obywatelskich, wyłanianie liderów i wspieranie już istniejących. Ważne by mieszkańcy czuli się odpowiedzialni za swoje miejsce zamieszkania oraz swoją osobistą sytuację.

Duży nacisk będzie więc kładziony na animację lokalną. Uzupełnieniem dla działań animacyjnych oraz wolontariackich do tej pory było poradnictwo indywidualne i grupowe oraz organizacja treningów umiejętności społecznych, dlatego zakłada się również kontynuację tych instrumentów. W odpowiedzi na zgłaszane potrzeby, duży nacisk od samego początku był kładziony na działania o charakterze profilaktycznym. Od lat sprawdza się organizacja indywidualnej bezpłatnej pomocy w nauce dla dzieci

¹ Badania „*STRUKTURA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W DZIELNICACH MIASTA KATOWICE WEDŁUG DANYCH INSTYTUCJONALNYCH*” opracowano w ramach projektu *Diagnoza problemów społecznych i monitoring aktywizacji polityki rozwoju zasobów ludzkich w Katowicach* realizowanego przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

i młodzieży prowadzona przez studentów - wolontariuszy w ramach Profilaktycznego Programu „Szansa”. Kontakt z wolontariuszem studentem uczy dzieci i młodzież budowania pozytywnych relacji z osobą dorosłą, odpowiedzialności i systematyczności. Wolontariusze – studenci, stają się dla młodych szopieniczian pozytywnym wzorem do naśladowania. Ponadto wszystkie organizowane wydarzenia i festyny były ukierunkowane na promocję trzeźwego stylu życia. Mieszkańcy Szopienic uważają, że istnieje potrzeba organizowania nadal takich działań. Z rozmów prowadzonych z mieszkańcami wynika, iż zależy im na pozytywnej promocji Szopienic tj. pokazaniu potencjału dzielnicy oraz potencjału tkwiącego w samych ludziach. Szopienice nie cieszyły się zbyt dobrą opinią społeczną, ale poprzez prowadzone w ramach Programu Centrum Aktywności Lokalnej działania powoli się to zmienia. Jest to jednak proces długofalowy, wymagający wielu lat pracy i oddziaływań na środowisko lokalne.

Program Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach wychodzi na przeciw potrzebom społeczności lokalnej dzielnicy, zwłaszcza osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przyjęte założenia programu pozostają w zgodzie z Narodową Strategią Spójności oraz celami realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 i wpisują się w Poddziałanie 7.1.1 oraz Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych i Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych.

IV.Cele oraz przewidywane rezultaty programu

Cel główny:

Podniesienie poziomu aktywności mieszkańców Szopienic w celu poprawy swojej osobistej sytuacji oraz jakości życia w dzielnicy i integracja lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wieloprotblemowych, będących w procesie wykluczenia społecznego lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne (szczegółowe):

- a) aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z nastawieniem na młodzież pochodzącą z rodzin wieloprotblemowych,
- b) wsparcie postaw obywatelskich,
- c) promocja wolontariatu,
- d) poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych zgłaszanych przez mieszkańców,
- e) stworzenie warunków dla powstawania inicjatyw lokalnych,
- f) wzrost kompetencji społecznych zarówno wśród młodzieży, jak ich rodziców umożliwiających lepsze funkcjonowanie w życiu społecznym oraz zwiększających szanse wejścia na rynek pracy szczególnie osób młodych pochodzących z rodzin wieloprotblemowych,
- g) wsparcie młodzieży i ich rodzin w podejmowaniu aktywności na rzecz poprawy swojej sytuacji życiowej oraz poprawy standardów życia w dzielnicy,

- h) zwiększenie świadomości praw i obowiązków wynikających z pełnienia ról, ale również przywilejów i możliwości uzyskiwania pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i szkolnych,
- i) ukierunkowanie na lepsze funkcjonowanie emocjonalne i intelektualne,
- j) promocja trzeźwego stylu życia poprzez ukazywanie mieszkańcom alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz udzielanie wsparcia w podejmowanych działaniach na rzecz poprawy swojej sytuacji oraz swojego otoczenia,
- k) zapewnienie dzieciom i młodzieży, a także osobom dorosłym wywodzącym się ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, pomocy w zakresie wyrównywania braków szkolnych w celu ukończenia szkoły, a także pobudzenie aspiracji edukacyjnych,
- l) zwiększenie umiejętności mieszkańców zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie porozumiewania się i współpracy z instytucjami lokalnymi.

Rezultaty, oddziaływania, wskaźniki monitoringu i ewaluacji:

1. Rezultaty miękkie:

- a) zwiększenie umiejętności spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych w sposób aktywny,
- b) wzrost poziomu wiedzy i umiejętności społecznych wśród mieszkańców dzielnicy w obszarze przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej,
- c) zwiększenie wrażliwości mieszkańców, głównie młodzieży na wzajemną pomoc,
- d) nabycie przez mieszkańców poczucia sprawczości, że sami mogą wiele dokonać,
- e) zmiana wizerunku Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji wspierającej lokalną społeczność,
- f) poprawa funkcjonowania społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ich otoczenia,
- g) wzrost poczucia własnej wartości i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- h) zwiększenie aktywności młodzieży i dorosłych, zwiększenie umiejętności społecznych,
- i) zwiększenie zaangażowania instytucji lokalnych w działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- j) poprawa wyników w nauce wśród dzieci i młodzieży oraz uzyskanie promocji do następnej klasy.

2. Rezultaty twarde przewidziane w 2014 i 2015 roku:

- a) minimum 20 nowych osób zaangażowanych w wolontariat (2014 i 2015r.),
- b) skorzystanie przez minimum 15 osób z poradnictwa indywidualnego lub grupowego w celu poprawy swojej sytuacji (2014 i 2015r.),
- c) podjęcie samodzielnie przez uczestników Programu minimum dwóch inicjatyw lokalnych przy wsparciu animatora lokalnego (2014 i 2015r.),
- d) ilość osób uczestniczących w organizowanych lokalnych imprezach promujących trzeźwy styl życia, spotkaniach, wyjściach integracyjnych i warsztatach oraz wyjazdach (2014r.).

V. Adresaci Programu

Adresatem Programu jest społeczność lokalna dzielnicy Szopienice, w tym w szczególności młodzież i ich rodziny, w tym osoby zagrożone różnymi formami wykluczenia społecznego, mieszkańcy stanowiący otoczenie tych osób oraz instytucje, organizacje i firmy lokalne zaangażowane w poprawę sytuacji społecznej w dzielnicy, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży. Oddziaływaniem w ramach instrumentów aktywnej integracji w latach 2014 – 2015 planuje się objąć łącznie 54 uczestników Programu (nieaktywnych zawodowo, bezrobotnych, pracujących - osoby zamieszkujące na terenie Szopienic jak również osoby z innych dzielnic, aktywnie zaangażowane w działania na terenie Szopienic).

VI. Opis planowanych działań (metody realizacji Programu).

Program będzie realizowany poprzez następujące działania / zadania:

W programie przewiduje się zastosowanie przede wszystkim:

- a) działań o charakterze środowiskowym realizowanych przy aktywnym udziale mieszkańców Szopienic,
- b) instrumentów aktywnej integracji realizowanych między innymi poprzez działania animacyjne, treningi/warsztaty umiejętności społecznych, aktywizację poprzez wolontariat w ramach Klubu Wolontariusza, poradnictwo i wsparcie indywidualne oraz grupowe, a także inne w zależności od potrzeb.

VII. Czas trwania i harmonogram realizacji Programu.

Program Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach będzie realizowany w okresie od stycznia 2014r. do kwietnia 2015r. Przewiduje się następujący harmonogram działań:

		2014												2015			
Lp.	Nazwa działania	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
1	Rekrutacja uczestników																
2	Realizacja zadań z zakresu instrumentów aktywnej integracji																
3	Realizacja zadań z zakresu działań o charakterze środowiskowym																
4	Koordinacja																
5	Monitoring i ewaluacja																

VIII. Sposób i źródła finansowania.

Program współfinansowany będzie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, Priorytetu VII, Działania 7.1. Podziałania 7.1.1. Budżetu Państwa oraz z budżetu Miasta Katowice w ramach wkładu własnego MOPS określonego w uchwale budżetowej dla projektu „Damy radę – program aktywizacji społecznej i zawodowej w Katowicach”.

Budżet będzie realizowany zgodnie z umową o dofinansowaniu projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” na lata 2014-2015.

Całkowity koszt programu wyniesie: 193 850,00 zł w 2014r.

76 060,00 zł w 2015r.

Łącznie: 269 910,00 zł w latach 2014-2015

IX. Podział odpowiedzialności za realizację Programu.

Realizacja Programu zostanie powierzona Sekcji ds. Współpracy ze Społecznością Lokalną – Programowi Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach, w której to jednostce wyznaczone zostaną osoby odpowiedzialne za koordynację i obsługę Programu oraz osoby zaangażowane w realizację działań środowiskowych oraz instrumentów aktywnej integracji. Osobą bezpośrednio odpowiedzialną za planowanie, organizowanie, monitorowanie oraz sprawozdawczość w ramach Programu będzie jego koordynator, bezpośrednio podległy Zastępcy Dyrektora MOPS Katowice. Ponadto w skład zespołu realizującego Program wejdzie pracownik socjalny oraz Lider Klubu Wolontariusza.

Z uwagi na fakt, iż Program jest środowiskowy i ma służyć całej społeczności lokalnej, realizację Programu CAL Szopienice planuje się we współpracy z instytucjami lokalnymi, wykorzystując ich zasoby zarówno lokalowe jak i kadrowe:

- Gimnazjum 13 w Katowicach - Szopienicach,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 10 w Katowicach- Szopienicach,
- Szkoła Podstawowa nr 42,
- Miejskim Domem Kultury „Szopienice – Giszowiec”,
- Zespół Szkół Gastronomicznych w Katowicach- Szopienicach,
- Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Katowicach- Szopienicach,
- Hutniczo –Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa w Katowicach,
- Stowarzyszenie Dla Szopienic,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”,
- Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno – Turystyczne w Katowicach,

Ponadto w realizacji Programu planuje się współpracę z instytucjami spoza Szopienic, między innymi z Regionalnym Centrum Wolontariatu, Regionalnym Ośrodkiem EFS w Katowicach, Uniwersytetem Ekonomicznym, Uniwersytetem Śląskim oraz innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zależności od potrzeb.